

START ♦ BOEKEN ♦ JEUGDBOEKEN ♦ EXPO ♦ FOTOGRAFIE ♦ SWIM 2 BIRDS ♦ MAPPALIBRI

NIEUWE RECENSIES ♦ BESCHOUWINGEN ♦ THEMA'S ♦ AUTEURS & VERTALERS ♦ RECENSIEARCHIEF

CONTACT

Vertaald proza

BOEKEN NR. 8, OKTOBER 2021

Alexander Lernet-Holenia: Baron Bagge / Mona Lisa. Twee novellen

door Carl De Strycker

Alexander Lernet-Holenia is een in ons taalgebied minder bekende land- en tijdgenoot van Stefan Zweig en Joseph Roth. Er is nauwelijks werk van hem vertaald in het Nederlands, maar met de publicatie van de twee novellen die beschouwd worden als het sterkste werk van deze Oostenrijkse schrijver, *Baron Bagge* en *Mona Lisa*, wordt daar nu verandering in gebracht. Martin Michael Driessen, die eerder met *De wonderbaarlijke geschiedenis van Peter Schlemihl* van Adalbert von Chamisso een kleinood uit de Duitse literatuur beschikbaar maakte (Van Oorscot 2018), ontsluit nu ook deze klassiekers voor het Nederlandstalige publiek.

In *Baron Bagge* vertelt het titelpersonage het verhaal van wat hem in 1915 overkomen is. Hij behoorde tot een Oostenrijks-Hongaarse cavalerie-eenheid die in het kader van het Gorlic-Tarnow-offensief een verkenningsopdracht uitvoert. Bagges comandant Semler draagt zijn manschappen op om een aanval uit te voeren op het Russische leger, en hoewel ze weinig kans lijken te maken tegen de met machinegeweren uitgeruste Russen, slagen ze erin hen te verslaan zonder noemenswaardige verliezen. Bagge zelf wordt enkel geraakt door een steentje. Ze trekken het land in, vinden er geen tegenstand en worden door de plaatselijke bevolking met open armen onthaald.

Bagge wordt verliefd op Charlotte Szent-Kiraly, een meisje van wie zijn moeder ooit voorspeld heeft dat hij met haar zou trouwen, en hij huwt haar. Maar Semler wil verder trekken om alsnog de vijand te verslaan. Als Bagge bij het afscheid zegt snel terug te keren, bezweert Charlotte hem dat ze elkaar nooit meer zullen terugzien. Na vijf dagen komt Bagges eenheid bij een gouden brug. De meeste soldaten trekken die over, maar Bagge weigert... en wordt wakker. Hij blijkt helemaal niet slechts geraakt door een steentje, maar getroffen door een kogel. Alles wat hij heeft meegemaakt, blijkt een droom te zijn geweest, waardoor het verhaal een magisch-realistisch karakter krijgt. De gouden brug is natuurlijk de overgang van leven naar dood. Die steekt Bagge nog niet over, maar hij betaalt wel een prijs, want hij kan sindsdien nog moeilijk het onderscheid maken tussen fantasie en realiteit.

Mona Lisa speelt in 1502. De Franse koning geeft een van zijn maarschalken de opdracht naar Italië te reizen. Die belandt met zijn gevolg bij Leonard Da Vinci, waar er een dispuut ontstaat over het aantal poten van een vlieg. Wanneer de jonge edelman Bougainville de opdracht krijgt een exemplaar van dat insect te vangen en die daartoe een gordijn

Nieuwe recensies

BOEKEN NR. 8, OKTOBER 2021

Aria van professor Bentoné
Dirk Elst

Baron Bagge / Mona Lisa. Twee novellen
Alexander Lernet-Holenia

De gelukzalige jaren van tucht
Fleur Jaeggy

Gare du Nord. Belgische en Nederlandse kunstenaars in Parijs (1850-1950)
Eric Min

Het web van omtrek
Paul Demets

naar overzicht

JEUGDBOEKEN NR. 8, OKTOBER 2021

Brown girl dreaming
Jacqueline Woodson

De moestuin van Heer Hermelijn en Kereltje Konijn
Elle van Lieshout, Erik van Os, Marije Tolman (ill.)
De omhelzing
David Grossman, Michal Rovner (ill.)

Een tijger in je bed
Bibi Dumon Tak, Ingrid & Dieter Schubert (ill.)
Vluchtweg
Goedele Ghijssen

naar overzicht

openschuift, komt hij oog in oog te staan met de 'Mona Lisa'. Bougainville raakt geobsedeerd door de vrouw die erop is afgebeeld en keert de volgende dag terug om te weten te komen wie het model is. Hoewel Da Vinci staande houdt dat ze niet bestaat, kan de man dat niet geloven. De vrouw op het schilderij heeft hem zo sterk in zijn greep dat hij zijn verstand verliest. Als zij 'La Gioconda' is, dan moet ze de vrouw van Giocondo zijn, de man die met het overlijden van zijn echtgenote Mona Lisa voor de derde keer weduwnaar is geworden.

Omdat Bougainville niet kan geloven dat ze dood is, opent hij haar graf en wanneer dat leeg blijkt te zijn, denkt hij dat haar echtgenoot haar verbergt. Hij voert een raid uit op diens huis en hoewel hij daarvoor door zijn officier met huisarrest wordt gestraft, gaat hij de volgende dag terug en doodt er een vriend des huizes die hij ervan verdenkt de minnaar van Mona Lisa te zijn. Dat moet hij bekopen met de doodstraf en net voor de uitvoering daarvan passeert Da Vinci bij de ongelukkig verliefde man en volgt een reflectie over werkelijkheid en afbeelding.

Thematisch zijn deze novelles dus verwant. Ze gaan allebei over de grens tussen realiteit en fictie, en over de gevaren wanneer die met elkaar verward worden. Daarmee heeft Lernet-Holenia in het interbellum, wanneer deze verhalen oorspronkelijk verschijnen, een erg (post)moderne thematiek te pakken. Dat is de reden dat ze nog steeds lezenswaardig zijn, ondanks het feit dat de kaderverhalen waarin de vertellingen zijn ingebed nogal geforceerd overkomen.

Alexander Lernet-Holenia: Baron Bagge / Mona Lisa. Twee novellen, Van Oorschot, Amsterdam, 2021, 144 p. ISBN 9789028212404. Vertaling van Der Baron Bagge ; Mona Lisa door Martin Michael Driessen. Distributie Elkedag Boeken

[deze pagina printen of opslaan](#)

START

[Overzicht](#)
[Nieuwsbrief](#)

BOEKEN

[Nieuwe recensies](#)
[Beschouwingen](#)
[Thema's](#)
[Auteurs & vertalers](#)
[Recensiearchief](#)

JEUGDBOEKEN

[Nieuwe recensies](#)
[Per leeftijd](#)
[Beschouwingen](#)
[Vakliteratuur](#)
[Thema's](#)
[Recensiearchief](#)
[Leeswijzer](#)

EXPO

FOTOGRAFIE

SWIM 2 BIRDS

MAPPALIBRI

[Missie](#)

ontwerp: Ann Van der Kinderen | programmatie: dataweb | © MappaLibri